

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 168/2026-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených advokátom JUDr. Vladislavom Sisákom, Skladná 14, Košice, proti uzneseniu Okresného súdu Rožňava č. k. 4C/18/2012-1131 zo 7. októbra 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 28. decembra 2025 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy, čl. 36 ods. 1 a 3 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) označeným uznesením okresného súdu o zamietnutí ich sťažností proti uzneseniam o výške trov konania, ktoré navrhujú zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a požadujú náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti, príloh k nej priložených a vlastnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu (I. ÚS 683/2025) vyplýva, že žalobou podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zodpovednosti za škodu“) podanou okresnému súdu sa sťažovatelia domáhali od Slovenskej republiky, zastúpenej Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaná“), náhrady škody 1 075 917,10 eur (ušlého zisku), ktorá im mala vzniknúť z nezákonného rozhodnutia mesta Rožňava č. 5644/2009-03-Fa z 1. februára 2010 o dodatočnom povolení stavby a z nezákonného rozhodnutia Krajského stavebného úradu

v Košiciach č. 2010/00494 z 23. apríla 2010, ktoré boli zrušené rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 6 S 13422/2010-51 z 21. októbra 2010. Rozhodnutia orgánov verejnej správy sťažovatelia vnímali ako príčinu, ktorá spôsobila, že svoju skôr a riadne realizovanú stavbu nemohli využiť na uskutočnenie plánovaného podnikateľského zámeru, t. j. ako zariadenie na prechodné ubytovanie osôb a poskytovanie reštauračných služieb (penzión). V dôsledku dodatočnej legalizácie susednej stavby nezákonnými rozhodnutiami orgánov verejnej správy (s účinkami *ex tunc*) sa realizácia podnikateľského zámeru sťažovateľov stala objektívne nemožnou a na ich strane nedošlo k takému výnosu (rozmnoženiu majetkových hodnôt), ktorý by sa inak, t. j. pri normálnom behu vecí, dal dôvodne očakávať. Konanie prebiehalo za účasti intervenienta mesta Rožňava na strane žalovanej.

3. Okresný súd v poradí tretím rozsudkom č. k. 4C/18/2012-874 z 12. októbra 2021 žalobu zamietol a žalovanej a intervenientovi priznal náhradu trov konania proti sťažovateľom v plnom rozsahu. Dospel k záveru, že nárok sťažovateľov na náhradu ušlého zisku bol uplatnený nesprávne, pretože nikdy neboli splnené predpoklady na jeho dosahovanie. V posudzovanom prípade nebola daná ani príčinná súvislosť medzi nezákonnými rozhodnutiami orgánov verejnej moci z roku 2010 a domnelým ušlým ziskom, ktorý si sťažovatelia uplatnili už od roku 2006, naopak, v konaní bolo preukázané, že sťažovatelia dobrovoľne sami nestavali, lebo vyčkávali, ako sa vyvinie susedná stavba. Na základe uvedeného okresný súd dospel k záveru, že žalovaná vo veci náhrady škody, ktorá vznikla sťažovateľom výstavbou, resp. dostavbou susednej stavby, nie je pasívne legitimovaná. Krajský súd v Košiciach rozsudkom sp. zn. 2Co/15/2022 z 22. septembra 2022 potvrdil rozsudok okresného súdu ako vecne správny. Proti rozsudku krajského súdu sťažovatelia podali dovolanie, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku.

4. Následne okresný súd určil výšku trov konania intervenienta v sume 38 805,23 eur uznesením z 18. januára 2023 a výšku trov konania žalovanej v sume 52 786,04 eur uznesením z 2. februára 2023. Sťažnosti sťažovateľov proti týmto uzneseniam napadnutým uznesením zamietol. Nestotožnil sa ich námietkou, že žalovaná i intervenient mali byť pred súdmi zastúpení vlastným právnym oddelením, resp. odborom právnym a správy majetku. Podľa okresného súdu právo na právnu pomoc je vyjadrením práva strany sporu zvoliť si, či sa bude zastupovať sám, alebo prostredníctvom advokáta. Z ústavy ani Civilného sporového poriadku nevyplýva, že by strane sporu, ktorá zamestnáva zamestnancov s právnickým vzdelaním a ktorá si napriek tomu zvolí za zástupcu advokáta, nebolo možné priznať nárok na náhradu trov konania.

II.

Argumentácia sťažovateľov

5. Porušenie svojho práva na spravodlivý proces sťažovatelia zakladajú na arbitrárnosti napadnutého uznesenia, keďže okresný súd neponúkol odpovede na ich zásadné argumenty o neúčelnosti trov právneho zastúpenia štátu a mesta ani na odkazovanú judikatúru ústavného súdu (II. ÚS 78/03, IV. ÚS 84/2014), Ústavného súdu Českej republiky (IV. ÚS 1447/18, II. ÚS 1215/10) a Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (6Svk/10/2021), na ktorú sa skrz princípu právnej istoty sťažovatelia spoliehali. V prípade existencie rozhodnutí ústavného súdu s opačným názorom je podľa sťažovateľov na mieste procedúra zjednotenia právnych názorov senátov ústavného súdu. Sú si zároveň vedomí, že česká judikatúra nepatrí do kategórie ustálenej

rozhodovacej praxe podľa slovenského práva. No nie je dôvod, aby v prípade takmer totožnej ústavnej i podústavnej úpravy mali byť odpovede na otázku náhrady trov právneho zastúpenia verejnoprávneho subjektu rozdielne. Ak je hájenie práv pred súdom (ako jedna z povinností verejnoprávneho subjektu) financované z verejných zdrojov, je podľa názoru sťažovateľov neprípustné, aby bremeno nákladov napokon znášala neúspešná strana sporu ako subjekt súkromného práva. V tomto prípade by súkromná osoba zaplatila náklady právneho zastúpenia verejnoprávneho subjektu dvakrát, raz prostredníctvom daní a poplatkov a druhýkrát v podobe náhrady trov konania. Uvedené by bolo možné zároveň vnímať ako plytvanie verejnými financiami. Napokon zdôrazňujú, že pri dvojfázovosti rozhodovania o náhrade trov konania je to práve druhá fáza (o výške), v ktorej sťažovatelia správne uplatnili svoje námietky týkajúce sa účelnosti trov. Účelnosť nemá v prvej fáze (o nároku) žiadny význam, keďže smerodajná je výlučne zásada úspechu.

6. Právu na náhradu škodu voči orgánom verejnej moci podľa čl. 46 ods. 3 ústavy a čl. 36 ods. 3 listiny, ktorého obsahom je záruka prístupu k súdnemu prieskumu deliktu orgánu verejnej moci, nemá klásť prekážky podústavné právo. Prejavom uvedeného je aj paušálny súdny poplatok zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom vo výške 28 eur (nie z hodnoty sporu). Naopak prekážkou prístupu k súdu pri žalobách voči štátu by bola práve náhrada trov (právneho zastúpenia) orgánov verejnej moci v štandardnom režime (tarifná odmena počítaná z hodnoty sporu), práve pre rozpor so zásadou ústavne konformného výkladu podústavného práva. Zároveň by odporovala systematickému výkladu, z dôvodu rozporov vo vzťahu k právnej úprave súdneho poplatku.

7. V dôsledku uvedeného došlo aj k porušeniu práva sťažovateľov na ochranu majetku, keďže im vznikol peňažný záväzok 91 591,27 eur.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Sťažovatelia vyčítajú napadnutému uzneseniu arbitrárnosť z dôvodu nedostatočnej reakcie na ich argumenty a odkazovanú judikatúru.

9. Zohľadňujúc sťažnostné námietky smerujúce proti uzneseniu okresného súdu o výške náhrady trov konania, ústavný súd v prvom rade poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi je zásadne výsadou týchto súdov, pri ktorej sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania (IV. ÚS 248/2008, III. ÚS 125/2010, I. ÚS 134/2016). Ústavný súd sa k problematike trov konania stavia nanajvýš rezervovane, podrobuje ju obmedzenému ústavnoprávnemu prieskumu, pričom k zrušeniu napádaného výroku o trovách konania pristupuje skutočne iba výnimočne. Tento prístup vychádza z názoru, že rozhodnutie o trovách konania má vo vzťahu k veci samej jednoznačne akcesorickú povahu a samo osebe väčšinou nedosahuje takú intenzitu, ktorá je spôsobilá porušiť základné práva a slobody, akokoľvek sa môže účastníka konania citelne dotknúť. To však ale neznamená, že rozhodnutiami o trovách konania nemôže dôjsť k porušeniu práv sťažovateľa. Otázka náhrady trov konania môže nadobudnúť ústavnoprávnu dimenziu v prípade takého postupu všeobecného súdu, ktorý je založený na celkom zjavne nesprávnej interpretácii a aplikácii príslušných ustanovení zákona upravujúcich náhradu trov konania, v ktorom sú obsiahnuté črty svojvôle, a taktiež v prípade, ak je odôvodnenie súdneho rozhodnutia vo vzťahu

k výroku o náhrade trov konania celkom nedostatočné, t. j. nepreskúmateľné (obdobne napr. IV. ÚS 348/2011, IV. ÚS 341/2012, II. ÚS 837/2015).

10. Ústavný súd však nie je v pozícii, aby prehodnocoval rozhodnutia všeobecných súdov o účelnosti a hospodárnosti uplatnených či priznaných trov konania. Argumentácia sťažovateľov, ktorá ústavný súd stavia pred takéto rozhodnutie, nemôže byť v princípe úspešná, pretože ústavný súd nie je ďalšou akoby opravnou inštanciou vo vzťahu k rozhodnutiam všeobecných súdov o výške trov konania. Úloha ústavného súdu je iná, a to identifikovanie extrémnych vybočení v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, nie naprávanie jednotlivých nesprávností.

11. V okolnostiach prejednávanej veci ústavný súd rozumie snahe sťažovateľov presadiť ich názor o potrebe odlišného posudzovania subjektov verejného práva oproti subjektom súkromného práva z hľadiska ich základného práva na právnu pomoc v zmysle naznačenom nimi odkazovaným nálezom vo veci sp. zn. II. ÚS 78/03. Tým dávajú dôraz na potrebu skúmania primárne toho, kto sa nechal v konaní zastúpiť advokátom. Ak potom ide o subjekt verejného práva disponujúci zamestnancami s právnickým vzdelaním, mohol sa podľa ich názoru v konaní zastupovať sám.

12. Obdobnou argumentáciou sa už ústavný súd zaoberal napr. v uzneseniach sp. zn. IV. ÚS 284/2023, I. ÚS 509/2025, m. m. I. ÚS 303/2023 o odmietnutí skutkovo a právne podobných ústavných sťažností (iných sťažovateľov) z dôvodu ich zjavnej neopodstatnenosti, kde zároveň zaujal výslovný postoj k svojej predchádzajúcej údajne „ustálenej judikatúre“. Na odôvodnenie citovaných uznesení (najmä IV. ÚS 284/2023) na tomto mieste odkazuje. V náleze sp. zn. II. ÚS 78/03 síce išlo o skutkové okolnosti najbližšie okolnostiam teraz prerokovávanej ústavnej sťažnosti, avšak prieskum bol vykonaný z hľadiska odlišných základných práv. Určitý prienik možno vnímať len cez princíp „rovnosti zbraní“, ktorý je súčasťou práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základného práva podľa čl. 47 ods. 3 ústavy. Sťažovatelia však v súčasnej sťažnosti nenamietajú porušenie tejto súčasti práva na spravodlivý proces. V náleze sp. zn. IV. ÚS 84/2014 ústavný súd rozvinul argumentáciu uvedenú v náleze sp. zn. II. ÚS 78/03, avšak vzhľadom na to, že išlo o iné okolnosti, je na toto doplnenie skorších záverov potrebné nahliadať ako na argumentáciu nad rámec netvoriacu záväzný právny názor.

13. V odôvodnení teraz napadnutého rozhodnutia (v spojení s uzneseniami vyššieho súdneho úradníka, ktoré jeho vydaniu predchádzali) ústavný súd našiel dôvody, pre ktoré okresný súd neprijal *en bloc* závery nálezu sp. zn. II. ÚS 78/03. Okresný súd pripomenul základné právo na právnu pomoc, ktorého súčasťou je aj právo nechať sa zastúpiť advokátom, napriek zamestnávaniu osôb s právnickým vzdelaním. Konštatoval, že účelnosť jednotlivých úkonov posudzovaná bola (pozri rozdiel medzi uplatnenými trovami a ich priznanou výškou; najmä bod 22 uznesenia z 18. januára 2023 a bod 15 uznesenia z 2. februára 2023).

14. Názory prezentované okresným súdom v napadnutom uznesení nekolidujú s argumentmi, ktoré sa objavili napríklad v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 2MCdo 16/2012, 7Cdo93/2012 a 4MCdo16/2014, ktoré sú aj výsledkom reflexie nálezu sp. zn. II. ÚS 78/03 (porov. IV. ÚS 284/2023).

15. Napadnuté rozhodnutie tak podľa ústavného súdu nepredstavuje odklon od existujúcej skoršej judikatúry – súdnej praxe, ktorý by mal za dôsledok jeho arbitrárnosť.

16. Ústavný súd vníma ustálenú judikatúru Ústavného súdu Českej republiky a v nej prezentovaný odlišný postoj k predmetnej problematike. Podľa českého ústavného súdu tam, kde na hájenie

svojich záujmov je štát vybavený príslušnými organizačnými zložkami finančne i personálne zabezpečenými zo štátneho rozpočtu, nie je (spravidla, pozn.) dôvod, aby výkon svojich práv a povinností v tejto oblasti prenášal na súkromný subjekt, advokáta, a pokiaľ tak štát napriek tomu urobí, potom nie je dôvod na uznanie takto mu vzniknutých nákladov ako účelne vynaložených. Výnimočne s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu si možno predstaviť, že predmetom sporu môže byť aj právna problematika, ktorá priamo nesúvisí s oblasťou spravovanou ústredným orgánom štátnej správy, prípadne ide o právnu problematiku vyžadujúcu si špecifické vedomosti či znalosti a v takýchto prípadoch možno považovať za adekvátne právne zastupovanie advokátom. Špecifické okolnosti prípadu je však potrebné riadne odôvodniť. Uvedené závery sa vzťahujú aj na štatutárne mestá (porov. II. ÚS 1215/10, IV. ÚS 1447/18).

17. Na tomto mieste ústavný súd podotýka, že mu neprislúcha zjednocovať *in abstracto* judikatúru všeobecných súdov a suplovať tak poslanie, ktoré zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zveruje primárne najvyššiemu súdu (jeho plénu a príslušnému kolégiu) v podobe právomoci zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov, sekundárne aj krajským súdom a okresným súdom (resp. ich plénam, kolégiám, prípadne grémiám) v podobe prerokovania a vyjadrovania sa k podnetom na prijatie stanoviska k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov.

18. Ústavný súd zo svojej pozície súdneho orgánu ochrany ústavnosti zároveň nepovažuje za vhodné hodnotiť dôvodnosť a nevyhnutnosť potreby štátneho orgánu konajúceho v mene štátu nechať sa v súdnom spore zastúpiť advokátom, a nie vlastným zamestnancom s právnym vzdelaním. Do takéhoto rozhodnutia vstupuje viacero okolností vyplývajúcich z faktických organizačných a ekonomických pomerov toho-ktorého štátneho orgánu. O týchto pomeroch majú (resp. za bežných podmienok by mali mať) najlepšiu vedomosť osoby konajúce v ich mene, ktoré v konečnom dôsledku nesú manažérsku, resp. inú právnu zodpovednosť za rozhodnutia. Ak štát vystupuje ako „každý“, teda v súkromnoprávných vzťahoch, patrí mu právo na právnu pomoc zaručené v čl. 47 ods. 3 ústavy. Súčasťou základného práva na právnu pomoc je aj právo na úhradu účelne vynaložených trov konania. Nie je vopred vylúčené, že v takýchto prípadoch zverenie zastupovania advokátovi môže byť v konečnom dôsledku hospodárnejšie a starostlivejšie voči štátu, keďže advokát je na rozdiel od „právneho odboru“ schopný poskytovať právne služby so širšie koncipovanou zodpovednosťou za spôsobenú škodu (na rozdiel od štátneho zamestnanca, ktorého zodpovednosť je podstatne obmedzená, porov. § 166 zákona č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) (IV. ÚS 284/2023, I. ÚS 509/2025).

19. Účelom pravidla „platí ten, kto prehrá“ a súvisiaceho pravidla, ktoré vyžaduje, aby jedna strana uhradila trovy konania druhej strany (vrátane poplatkov za právneho zástupcu) úmerne k jej úspechu v konaní, pričom výška týchto trov bude závisieť od hodnoty pohľadávky, je zabrániť neodôvodneným súdnym sporom a neprimerane vysokým trovám konania tým, že sa potenciálni žalobcovia odrádzajú od podávania nepodložených žalôb alebo od predkladania prehnaných nárokov bez toho, aby znášali následky. Európsky súd pre ľudské práva sa domnieva, že odrádzaním od nepodložených súdnych sporov a nadmerných trov konania tieto pravidlá vo všeobecnosti sledujú legitímny cieľ zabezpečiť riadny výkon spravodlivosti a chrániť práva iných. Tento názor nemení ani skutočnosť, že tieto pravidlá sa vzťahujú aj na občianskoprávne konania (civilné spory, pozn.), v ktorých je štát účastníkom, a tým mu dávajú právo vymáhať

od neúspešnej strany náklady na jeho zastúpenie. Štát by sa nemal považovať za subjekt s neobmedzenými zdrojmi a mal by, rovnako ako súkromné strany, požívať ochranu pred nepodloženými súdnymi spormi (porov. napr. rozsudok Klauz proti Chorvátsku z 18. 7. 2013, č. 28963/10, body 84, 85).

20. Ústavný súd tak nezdieľa kategorický nesúhlas sťažovateľov so samotnou možnosťou štátu, resp. mesta dať sa zastúpiť advokátom a následnou možnosťou priznať mu náhradu takto vzniknutých trov konania. Navyše, z jeho rozhodovacej činnosti mu je známe, že štát konajúci v civilných sporoch prostredníctvom ústredných orgánom štátnej správy nevyužíva právne zastúpenie advokátom automaticky v každom prípade (pozri napr. IV. ÚS 186/2025, II. ÚS 513/2025, IV. ÚS 580/2025, III. ÚS 384/2024).

21. Pokiaľ sťažovatelia argumentovali rozhodnutím najvyššieho správneho súdu, ústavný súd pripomína rozdiel medzi správnym súdnictvom, v ktorom sa preskúmava zákonnosť rozhodnutí orgánu verejnej správy vynesených v procesnom postupe, v ktorom mal nadradené, mocenské postavenie, a medzi konaním o civilných sporoch, v ktorých orgány verejnej moci vystupujú v súkromnoprávných vzťahoch v rovnakom postavení s ostatnými stranami sporu (ako je tomu aj v konaniach o náhradu škody podľa zákona o zodpovednosti za škodu). Navyše, Správny súdny poriadok obsahuje vlastnú právnu úpravu možnosti priznania náhrady trov konania žalovanému za splnenia podmienok uvedených v § 168.

22. Ústavný súd uznáva, že primárne sa týmito otázkami mohol zaoberať okresný súd. Pre lepšiu presvedčivosť napadnutého rozhodnutia mohol okresný súd poskytnúť podrobnejšie odpovede na námietky sťažovateľov v ich sťažnosti, resp. konkrétnejšie sa vyjadriť aj k argumentom vyplývajúcim z citovaných judikatúry ústavného súdu, ako aj judikatúry najvyššieho správneho súdu a českého ústavného súdu. Tieto nedostatky však nedosahujú dostatočnú intenzitu na odôvodnenie kasačnej intervencie ústavného súdu.

23. Úlohou ústavného súdu nie je perfekcionisticky „prerábať“ konanie pred všeobecnými súdmi, a to aj keby k nimi urobeným čiastkovým procesným úkonom mal výhrady. V súlade s princípom racionality nepovažuje za hospodárne rušiť napadnuté uznesenie len pre účely jeho doplnenia, keďže odstránenie tohto procesného nedostatku by nebolo spôsobilé ovplyvniť situáciu sťažovateľov v ich prospech (porov. napr. I. ÚS 689/2024). Na tomto mieste ústavný súd pripomína výnimočnosť meritórneho prieskumu či zásahu do rozhodnutí o trovách konania so záverom, že v okolnostiach prejednávanej veci nenachádza v postupe okresného súdu extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, najmä z dôvodu, že nezdieľa presvedčenie sťažovateľov o rozpore právneho posúdenia veci okresným súdom s rozhodovacou praxou ústavného súdu (bod 12 tohto uznesenia).

24. Ústavný súd vníma pocit krivdy sťažovateľov, najmä s ohľadom na sumu trov konania, ktoré majú nahradiť. No s ohľadom na základ ich výpočtu (nimi žalovaná výška údajného ušlého zisku) pripomína, že trovy konania plnia dve významné funkcie, a to preventívnu a sankčnú. Prístup k súdnemu konaniu bez nutnosti akýchkoľvek výdajov so sebou nesie riziko jeho zneužívania (zbytočné či svojvoľné súdenie, tzv. sudičstvo). Proti takým prístupom by mala právna úprava trov konania pôsobiť preventívne; účastník konania, ktorý svojím konaním zapríčinil, že druhá strana musí brániť svoje práva v súdnom konaní, zásadne ponesie sankciu v podobe povinnosti nahradiť trovy konania, ktoré jej takto vznikli pri procesnej obrane (k tomu pozri aj bod 19 tohto uznesenia).

25. Ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie okresného súdu nenesie znaky extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov alebo ústavného súdu a argumentácia okresného súdu je akceptovateľná. Súdna ochrana poskytnutá okresným súdom sťažovateľom tak nevykazuje nedostatky dosahujúce intenzitu porušenia práva na spravodlivý proces.

26. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľov v časti, ktorou namietajú porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením, odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

27. Sťažovatelia namietali aj porušenie základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom podľa čl. 46 ods. 3 ústavy a čl. 36 ods. 3 listiny z dôvodu existencie prekážky v prístupe k súdnemu prieskumu deliktu orgánu verejnej moci, ktorú predstavuje náhrada trov – tarifnej odmeny počítanej z hodnoty sporu (na rozdiel od symbolickej výšky súdneho poplatku (28 eur).

28. Podstata základného práva na náhradu škody podľa čl. 46 ods. 3 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa náhrady škody spôsobenej v dôsledku nezákonného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola označenému právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na náhradu škody vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy). V okolnostiach prejednávanej veci okresný súd o žalobe sťažovateľov o náhradu škody (ušlého zisku) meritórne rozhodol rozsudkom, ktorý následne nadobudol právoplatnosť v spojení s rozsudkom krajského súdu a vo veci konali aj najvyšší aj ústavný súd. Následnému postupu pri rozhodovaní o výške trov sa nedá vyčítať arbitrárnosť ani svojvoľnosť.

29. Namietané porušenie základného práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a čl. 1 dodatkového protokolu sťažovatelia vyvodzovali z namietaného porušenia práva na súdnu ochranu a práva na náhradu škody voči orgánom verejnej moci.

30. Dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti aj v tejto časti (rovnako ako v prípade namietaného porušenia práva na súdnu ochranu) tak bola jej zjavná neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

31. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľov bola odmietnutá ako celok, bolo bez významu zaoberať sa ďalšími v nej obsiahnutými návrhmi, ktoré sú viazané na vyslovenie porušenia práva.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. marca 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu